

Vaasan yliopisto
UNIVERSITY OF VAASA

Hallintotieteiden maisteriohjelma (120 op) sosiaali- ja terveyshallintotiede (HKI)

Syllabus

Hyvinvointi ja rahoitus

Opintojakson koodi HTMH 3413

5 op opintopistettä

Ajankohta: Syyslukukausi 2021

Opettaja(t): Pekka Valkama

Email: etunimi.sukunimi@univaasa.fi

Vastaanottoaika: Opettaja on tavattavissa luentojen yhteydessä.

Syllabuksen päiväys: 23.8.2021

Sisältö

Opintojaksokuvaus ja oppimistavoitteet;

Opintojaksolla käydään läpi poliittisen filosofian näkökulmia julkisen sektorin rooliin ja julkisten palvelujen rahoitukseen, kunnallisen rahoitusjohdon tehtäviä ja varsinkin erilaisten rahoitusmuotojen periaatteita, sääntelyä ja käytäntöjä.

Opintojakson suoritustavat: Opintojakso suoritetaan tekemällä kurssitehtävä.

Oppimateriaali ja aikataulu: Moodlessa julkaistavat aineistot ja luennot.

Luennoitsija: Pekka Valkama

Lisätietoja: Pekka Valkama

Opintojaksokuvaus ja oppimistavoitteet

Edellytykset opintojaksolle osallistumiselle

Osallistumisoikeus on niillä opiskelijoilla, jotka on hyväksytty soten Helsingin maisteriohjelmaan.

- Julkisen rahoituksen lähtökohdat: näkökulmia poliittisesta filosofiasta
- Julkisen rahoituksen terveelliset ja epäsuotuisat vaikutukset
- Julkisen rahoituksen rakenteellinen alijäämä
- Rahoituspainet kunnallistaloudessa

Oppimistavoitteet: Mitä osaat opintojakson suoritettuaasi?

Opintojakso on osa maisteriohjelman syventäviä opintoja.

Opintojakson loppuksi osaat (ks. kurssikuvaus opinto-oppaasta)

- Opintojakson suoritettuaan opiskelija on perehtynyt julkisten palvelujen rahoituksen tavoitteisiin ja rajoitteisiin.
- Opiskelija osaa jäsentää hyvinvointipalvelujen strategisia rahoitusvaihtoehtoja ja omaa valmiudet analysoida palvelujen rahoitusratkaisuja.

[Click here to enter text.](#)

Opintojakson sisältö: Mitä asioita opintojaksolla käsitellään?

Alustava jäsenitys luentoteemoista:

1 Strateginen julkisrahoitus

2 Rahoituksen perusteita: käsitteitä ja instituutioita

- Rahateoriasta: rahan tehtävät
- Rahoitusala ja -funktio
- Rahoitustoiminnan historiasta
- Rahoitusmarkkinat
- Pankkitoiminnasta ja talletussuojasta
- Rahoitusmarkkinoiden toimijoita
- Yritysrahoitus vs. kunnallinen rahoitus
- Viranomaisen talousprosessi
- Julkinen talous osana talouden systematiikkaa
- Finanssitasoituksen mallit
- Kunnan rahoitustoiminta: kuntarahoituksen erityispiirteitä, Euroopan paikallisen itsehallinnon peruskirjan säännökset, rahoitustoiminnan tavoitteet, rahoitussuunnittelun tasot, yms.

3 Verotus ja verotulot

- Veron käsite ja hyvän / oikeudenmukaisen verojärjestelmän kriteerit
- Verotuksen historiaa
- Veropolitiikasta
- Verojen systematiikka ja verokäsitteistöä
- Paikallisverotus
- Kunnallisverotus (kunnallisvero, kuntien osuus yhteisöveron tuotosta, kiinteistövero)
- Verotuksen toimittaminen
- Verovähennykset
- Muutoksenhaku: tuloveron oikaisuvaatimus ja verosta vapauttaminen
- Verosaajien etujen valvonta
- Kunnallisverotulojen tilitysjärjestelmä
- Verohallinnosta
- Yleisradiovero, poll tax, arvonlisävero
- Harmaa talous

4 Valtionosuudet

- Selitysteoriat: makro- ja mikroteoriat
- Valtionosuuksien tavoitteet
- Valtionapujen tarvetta lisänneet tekijät
- Hyvän valtionapujärjestelmän kriteerit
- Valtionosuuksien tyypittelyt
- Valtionapupolitiikan historiaa
 - Varhaishistoriasta
 - Nykymuotoisen valtionosuusjärjestelmän syntyminen
 - Uusi valtionosuusjärjestelmä vuoden 1993 alusta
 - Kehittämistoimet vuoden 1993 jälkeen
- Voimassa oleva järjestelmä
- Valtionosuudet Euroopassa
- Hyvinvointialueiden valtionosuudet

5 Maksut

- Käsitteistöä
- Voittoa tavoittelemattoman organisaation maksuperiaatteet
- Maksujen finanssiopillisia tulkintoja
- Perusteluja julkisen sektorin maksuille
- Kuntien maksupolitiikasta
 - Maksuporrastukset
 - Maksupolitiikan ulottuvuudet
 - Maksupolitiikkaan liittyviä väärinkäsityksiä
 - Maksupoliittiset mahdollisuudet
 - Maksutypologioita ja maksutyypit
- Maksujen sääntelystä valtionhallinnossa ja kunnallishallinnossa
- Maksuluokat
- Omakustannushintaa alemmat ja korkeammat maksut
- Sosiaali- ja terveydenhuollon maksupolitiikan periaatteet ja esimerkkejä sotealan maksuista
- Terveystuotteen maksukatto
- Lääkekatto

6 Sosiaali- ja terveydenhuollon monikanavarahoitus

- Terveys- ja sosiaalipalvelujen rahoittajat ja rahoitusosuudet
- Monikanavarahoituksen ydin
- Terveystuotteen-, vanhusten-, sosiaalihuollon- ja lääkehuollon keskeiset rahoitusvirrat
- Monikanavarahoituksen etuja
- Monikanavarahoituksen haittoja

7 Velkarahoitus

- Velka / takaus ja niiden tyypit
- Julkinen velka ja suhdanteet
- Kuntien velkapolitiikan periaatteet,
- Kuntien suhteet pankkeihin

- Velanoton ongelmia ja velan suhde bruttokansantuotteeseen
- Valtion taloudellisista vastuista
- Kuntien luottoinstrumentit
- Kuntien omat luottolaitokset

8 Kuntien sijoitustoiminta ja rahoitusriskit

- Kuntien sijoitustoiminta
- Suomen ev.lut. kirkon sijoitustoiminnan eettiset ohjeet
- Rahoitusriskit
- Vahinkoriskit
- Kuntien rahastot

Miten voit syventää oppimistasi halutessasi?

Opiskelija voi halutessaan syventää oppimistaan kurssin jälkeen valitsemalla itselleen rahoitusperusteisen aiheen tutkimusseminaariin.

Opintojakson suoritustavat

Opetusmenetelmät ja ajankäyttö:

Opetusmenetelmänä on luento-opetus. Sitä tuetaan seikkaperäisellä opetusmateriaalilla, joka jaetaan Moodlen kurssialustalla.

Menetelmä	Ajankäyttö
LUENNOT	n. 12-15 tuntia
Kurssitehtävä	120 tuntia
Click here to enter text.	
Yhteensä	135 tuntia (5 op)

Opetusmenetelmien tarkempi kuvaus:

[Click here to enter text.](#)

Luennot

- Luentojen tavoitteena on selostaa keskeisten rahoituspoliittisten linjausten taustatekijöitä ja valaista niiden vaikutuksia rahoitusjohtamiseen varsinkin kunnissa, kuvata julkisen rahoitusjohtamisen roolia ja tehtäviä ja selostaa rahoitustutkimuksen näkökulmia.
- Luentojen tyyppi: Reaaliaikaiset verkkoluennot. Luennointi tapahtuu havaintomateriaalin kera. Opiskelijoiden aktiivinen osallistuminen tapahtuu kysymysten ja kommenttien muodossa sekä omien pienten esitelmien muodossa.
- Luennoilla ei ole läsnäolopakkoa.
- Kurssi suoritetaan kirjoittamalla kurssitehtävän mukainen raportti. Kurssitehtävä annetaan luentojen jälkeen. Kurssitehtävän nojalla opiskelija laatii selvityksen, jossa on vähintään 3 800 – enintään 4 000 sanaa suomen kielellä. Raportti on luonteeltaan kooste tai raportti. Sitä varten ei tarvitse kerätä tieteellisiä lähteitä, ja se kirjoitetaan suomenkielisen lähteiden perusteella.

Harjoitustyö(t)/osasuoritukset

- Syyslukukauden 2021 kurssilla ei ole pakollisia harjoituksia. Sen sijaan opiskelijoilla on mahdollisuus pitää pieniä esitelmiä joistakin rahoituskysymyksistä. Tämän suhteen opiskelijoilta toivotaan aloitteellisuutta ja aktiivisuutta.

Seminaarityöskentely/workshopit

- Syyslukukauden 2021 kurssi ei sisällä seminaarityöskentelyä.

Tentti

Tenttejä ei pidetä.

Arviointimenetelmät

- Opintojakson kokonaisarvosana muodostuu kurssitehtävänä kirjoitetun raportin arvostelusta. Arvostelu tehdään asteikolla 1–5 tai hylätty.

Oppimateriaali ja aikataulu

Mistä oppimateriaali löytyy?

Luentojen oppimateriaali on esillä luennoilla, ja luentojen oppimateriaali ja luennoitsijan ilmoittama ajankohtainen materiaali jaetaan Moodlen kurssialustalla.

Kurssin kirjallisuus/materiaali

1. Bailey, Stephen J.: Strategic Public Finance. Palgrave 2004.
2. Averio, Koskinen & Laesterä: Kuntien talous ja rahoitus. KAKS – Kunnallissalan kehittämissäätiö 2019. (https://kaks.fi/wp-content/uploads/2019/04/averio-koskinen-ja-laestera-kuntien-talous-jarahoitus_julkaisu-1.pdf)
3. Glennerster: Understanding the cost of welfare. Third edition. Policy Press 2017.
4. Seppälä, Timo T. ja Pekurinen Markku: Sosiaali- ja terveydenhuollon keskeiset rahavirrat. Terveyden- ja hyvinvoinnin laitos 2014.
5. Luennoitsijan ilmoittama ajankohtainen materiaali

Oheiskirjallisuus

Kurssilla ei ole varsinaista oheiskirjallisuutta, mutta kurssin sivulla Moodlella julkaistaan kurssiaineistoja.

Aikataulu

Syyslukukausi 2021

Kurssin luennot on tarkoitus pitää periodimaisesti ja etänä syyskuussa 2021. Kurssi luennoidaan reaaliaikaisina verkkoluentoina yhtä aikaa ns. Vaasan ja Helsingin maisteriohjelman opiskelijoille. Vaasan opiskelijoilla kurssikoodi on HTM 3413, ja Helsingin opiskelijoilla kurssikoodi on HTMH 3413.

Kurssin luennot on tarkoitus aloittaa 6.9.2021 klo 14.15 Zoomissa. Alla on alustava hahmotelma luentojen ajankohdista, mutta luento-ohjelman muutokset ovat mahdollisia. Luento-ohjelman muutoksista ilmoitetaan luennoilla ja kurssin sivulla Moodlessa, joten sitä kannattaa seurata. Alustava luentorytmitys näyttää tällaiselta:

6.9.2021 klo 14.15-16.00

8.9.2021 klo 14.15-17.00

9.9.2021 klo 14.15-16.00

13.9.2021 klo 14.15-16.00

15.9.2021 klo 14.16-17.00

16.9.2021 klo 14.16-16.00

Lisätietoja

Yhteiset pelisäännöt

Opintojaksolla sovelletaan Vaasan yliopisto sääntöjä
<http://www.uwasa.fi/kauppatieteet/oppaat/ohjeet/>

Kurssipalaute

Kurssin loputtua täytetään mahdollisesti palautekysely.

Yhteydenotot

Opettaja on tavattavissa luentojen yhteydessä, ja tarvittaessa yhteyttä voi ottaa sähköpostilla.